

Inserat

Um mjólkarkøling

Nú sólín hækkar á himmalinum og veðrið gerst betri, gloyma vit ofta at ansa nógv væl eftir feska matinum. Og mjólk er serliga fýlin/viðbrekin.

Tá hitin hækkar nørast bakteríurnar betur. Og í stovuhita tvífaldast nøgðin av bakteríum eftir einum hálvum tíma.

Hvørt vár tá sólín bakkar, er vanligt at vit hoyra frá fólki, at mjólkini ikki heldur sær sum hon ska. Tá hetta hendir, er tað sum oftast av tí, at mjólk-in er vörðin ov heit.

Á pakkanum stendur at mjólkini skal goymast undir 5 hitastigum. Mjólk, sum er goymd undir 5 hitastigum, skal vera haldgóð nakrar dagar aftan á datumerkingina. MBM rannsóknarstovan fylgir nøkrum pakkanum av hvørjari tappung, har hitin verður hildin um 5 hitastig til 2-3 dagar aftan á seinasta söludag. Hetta fyri at

finna útav, um mjólk-in er spilt ella hevur feil frá virkinum, ella um mjólk-in er vörðin ov heit aftan á úttýgging.

Tí heita vit inniliga á: **Mjólkframleiðarar:**

»Ver sera ansin við reinförinum og kanna um kølitangin er rætt stillaður«.

Keypmannin: »Set mjólkina í kølirúm skjótast gjørligt, og kanna um kuldaskápið/rúmið er rætt stillaður«.

Brúkarar: »Minnst til: Lat ikki mjólkina standa í einum heitum bili, har hitin lætt gerst hægri enn 30 hitastig, og kanna hitan í kuldaskápinum«.

Eisini skal havast í huga, at nakrar smakkroyndir eru á mjólkini um várið. Hetta er av tí at neytini nú fáa gras í staðin fyri vetrarfóður.

MBM

Inserat

L/F Suðuroyar Ullvirki ger Víkingatógv

Framleiðslan av Víkingatógvi er nú komin í gongd á L/F Suðuroyar Ullvirki. Víkingatógvið er spunnit úr 100% fôrøyskari ull, sum ikki er litað og sum sjálvsagt verjir væl móti kulda og vernir væl. Víkingatógvið fæst í náttúrlitunum hvítt, ljóst grátt, myrkari grátt, ljósamorreitt, myrkamorreitt (kotasvart) og grásvart.

Víkingatógvið verður spunnit soleiðis, at tað er eins væl eignað til maskinbinding, hondbinding og veving.

Víkingatógvið fæst í trimum tjugdum, 3000-4000 og 5000m pr. kg. Víkingatógvið fæst í hespum á 50 - 100 og 200 gr. og í kg. spolum. Karðað ull til spinning og tøvung fæst í 1-2 og 5 kg eskjum.

Frá juli mánað taka vit ímóti nappadari ull til spinningar.

Bandarolin um hesurnar

Suðuroyar Ullvirki hevur gjørt sær ómak viðvíkjandi upplýsing um reinu, fôrøysku rávør-una. Útgangsstøði á

pappirinum (bandarolini) rundan um tógvið er úr Seyðabrævinum frá 1298, har verður víst til, at longu tá hugsaðu fôrøyingar um burðardygg framleiðslu, tí galdandi skipan við áseyðatali byggir á Seyðabrævið. Eisini verður víst til rennilongd pr. kg., tað hava flestu vevkonur saknað higartil. Aftan fyri á bandarolini verður víst til góð orð og ráð, har hevur Steinbjørn B. Jacobsen, rithøvundur, við hepnari hond sett saman orð í bundnum máli um ta vælsignaðu ullina, sum átti í okkum í túsund ár. Og við ikki minni hepnari hond, hevur Úrd Johannesen titlur umsett yrkingarnar til enskt so leikandi lætt. Endamál lutafelagsins er eisini at finna aftan fyri á bandarolini bæði á fôrøyskum og enskum.

Tørvar tygum fleiri upplýsingar um Víkingatógv, er tygum vælkom-in at ringja.

Bílegging frá L/F Suðuroyar Ullvirki á tlf. 374006 - 373753, fax 374106.

Eyðkvæmislinjan

svarar alt samdøgrið á tlf. 18820.

Mikudagar kl. 19.00-21.00 fæst persónlig ráðgeving og serligir spurningar verða svaraðir.

Inge Galamba, avgreiðslustjóri í javnstøðuráðnum í Danmark:

Javnstøða men ikki líkaløn

Javnstøðulógin hevur verið í gildi í 20 ár í Danmark, men enn fáa kvinnur og menn ikki líkaløn fyri arbeiði av sama virði.

TURID KJØLBRO

Eitt høvuðsvevni í sambandi við javnstøðu er spurningurin um, hvussu arbeiðslív og familjulív hanga saman. Á fundinum, sum norðurlendsku javnstøðunevndirnar skipaðu fyri um vikuskiftið í Føroyum, tosaði Inge Galamba, avgreiðslustjóri í javnstøðuráðnum í Danmark um henda spurningin.

Barnsburðarfarloyvið er 24 vikur, og pápin hevur rætt til 14 dagar farloyvi í sambandi við barnsburðin. Frá 15. til 24. viku er valfrítt, um mamman ella pápin eru í farloyvi. Í 1997 valdu bara 2,5 % av monnum henda møguleikan, og tað hongur ivaleyst saman við lønini, sum er ógvuliga lág, bert 60% av arbeiðar-mannalønini.

Frá 1. apríl í fjør hava pápar havt høvi at taka frí í tvær vikur eftir at tær 24 vikurnar eru farnar. Taka teir ikki av tilboðnum, fellur tað burtur. Enn fyriliggja eingi tøl um hesi viðurskifti. Endamálið við hesi skip-

Norðurlendsku javnstøðunevndirnar á útferð í Kirkjubø seinasta vikuskiftið

anini við at draga pápan inn í lívið hjá barninum, er at gera hann virkan í familjun. Hann skal ikki bara vera ein, ið hjálpir til, men vera ein sum kennir og tekur ábyrgd í øllum tættum.

Líka løn

Hóast Danmark hevur havt javnstøðulóg í 20 ár, fáa kvinnur og menn ikki líka-løn. Í miðal er lønin hjá kvinnum 89% av lønini hjá monnum. Í høgum størvum

í statu, kommunum og privatu vinnuni sita í miðal enn bara umleið 10% kvinnur.

Eisini í pensjónsviðurskiftum er stórir ójavnir millum kynini. Hóast ein kona og ein maður gjalda sama krónutal í pensjón í líka langa tíð, fær maðurin størri upphædd útgjalda, tí pensjónskassarnir siga, at kvinnurnar liva longri og mugu sostatt fáa minni fyri hvørt útgjald. ES hevur noytt Danmark at fáa hesi

viðurskiftini uppá pláss soleiðis, at kvinnur ikki skulu fáa útgjald minni í pensjón, tí tær hagtalsliga liva longri enn menn.

Sama er galdandi viðvíkjandi arbeiðsføri. Kvinnur noyðast at gjalda munandi meiri enn menn, tí tær verða oftari óarbeiðsførar.

Javnstøðuráðið hevur just givið eina bók út um pensjónsviðurskifti, „Pensjón lige nu og fremover. Hvidbog om kvinders og mænds erhvervstilknnyttede pensionsforhold“. Munurin í pensjónsútgjaldi kann vera millum 2000 til 4000 krónur um mánaðin.

Konufólk, sum í tíðarskeið hava verið burturi av arbeiðsmarknaðinum til dømis í barnsburðarfarloyvi, gjalda minni í pensjónsrunnar. Tá ið saman um kemur fáa tær tí eisini minni útgjald í pensjón. Tí verður arbeið fram ímóti, at fólk ikki skulu missa rættindi, tá ið tey eru burturi av arbeiðsmarknaðinum í farloyvi.

Jessie Kleeman, forkvinna í javnstøðuráðnum í Grønlandi:

Javnstøða ein samfelagsuppgáva

Tað er trupult hjá grønlenskum kvinnum at fáa kravið um javnstøðu gjøgnumført, tí javnstøðumál fáa ikki høga raðfesting, sigur Jessie Kleeman

TURID KJØLBRO

Javnstøðuspurningurin er ein heilt annar í Grønlandi enn í hinum norðurlondunum. Í Danmark, Noregi, Svøríki, Íslandi, Finnlandi og Føroyum er lóg um javnstøðu. Grønland hevur onga slíka enn, men arbeiði verður við málinum.

Millum grønlendingar merkir javnstøða í gerandisdegnum fyrst og fremst javnrættindi millum danir og grønlendingar. Grønlenska samfelagið hevur ójavnar, sum kunnu samanberast við støðuna í menningarlandum, útlendingar fyrst og fremst danir hava ágóðar í samfelagnum, sum grønlendingar bert kunnu droyma um.

Í øllum spurningum um mismun er problematikkinurin tí dupultur. Danir og aðrir útlendingar fáa til dømis hægri løn, betri bústaðarviðurskifti og so framvegis enn grønlendingar. Tí er tað ofta trupult hjá kvinnum at koma íggjøgnum við sínum kravi um javnstøðu.

Hóast onga javnstøðulóg hevur Grønland eitt javnstøðuráð, sum fyrirreikar eina lóg og í henni er Jessie Kleeman forkvinna. Nógvar verður tosað og kjakað um javnstøðu í Grønlandi, men kjakið druknar altíð í spurninginum um javnstøðu millum grønlendingar og danir. Hvørja ferð tað verður lýst við fundi um javnstøðu, mótir hópin av fólki upp, tí

Umboðini úr Grønlandi, Finnlandi, Svøríki, Noregi, Danmark og Føroyum á útferð

tey hava áhuga í javnstøðu millum danir og grønlendingar.

Kynsleiklutirnir í Grønlandi hava ógvuliga stóran týdning. Familjumynstrið er ógvuliga fastgrógv, men grønlenska samfelagið hevur verið fyri stórum broytingum og tað hevur havt truplar avleiðingar fyri familjuna. Støðan hjá kvinnum er serliga ring, tá ið misnýtsla av ymiskum slag er uppi í. Tað er til dømis ikki bara kvinnu-ábyrgd, men ein ábyrgd hjá samfelagnum.

Jessie Kleeman førði fram á fundinum, sum norðurlendsku javnstøðunevndirnar hildu um vikuskiftið, at tað gongur seint og er strævið at koma íggjøgnum við javnstøðumálum. Tey fáa ikki høga raðfesting og

neyðugt er alla tíðina at fylgja við og dagføra lógir og kunngerðir. Hetta verður ikki broytt, fyrr enn menn skilja, at javnstøða eisini fer at geva teimum eitt betri lív. Tí javnstøðumál er ikki ein kvinnusak, men ein samfelagsuppgáva.

Í javnstøðuráðnum sita 11 limir og teir umboða arbeiðsgevarar, løntakarar, kvinnusamskipan, lands-umfatandi umgdómsfelag, og trý umboð úr teim trimum størstu politisku flokkunum. Jessie Kleeman heldur ikki tað vera skilagt, at flokspolitakarar sita í ráðnum, tí javnstøðumálið verður tá bundið at teirri flokspolitisku skránni.